MANUAL

Til hjælpere

Afvikling af fasanjagter

_____ JAGTVÆSEN

v/ _____

Mobil:_____ Email: _____

1. udgave · oktober 2026

Hvorfor lave denne manual?

Det er måske ikke almindeligt at udarbejde en arbejdsmanual i forbindelse med afviklingen af fasanjagter, men efter min mening er det et særdeles brugbart redskab, som kan være med til at forebygge fejl, misforståelser og unødvendige problemer på jagtdagen.

Efter mere end 25 år som selvstændig erhvervsdrivende er jeg nok blevet lidt miljøskadet, når det handler om at udarbejde arbejdsmanualer og fastlægge klare retningslinjer. Jeg håber derfor ikke, at nogen opfatter denne manual som unødvendigt belærende eller som et forsøg på at fortælle erfarne folk, hvordan de skal udføre deres arbejde. Det er bestemt ikke hensigten.

Formålet er ganske enkelt at skabe de bedst mulige rammer for nogle vellykkede fasanjagter, hvor alle ved, hvad der forventes af dem, og hvor vi arbejder sammen om at give jagtgæsterne en god oplevelse.

For mig er en vellykket fasanjagt nemlig langt mere end blot antallet af nedlagte fasaner. Det handler i høj grad også om, at klappere, stopklappere, apportører, hornblæsere og undertegnede fungerer som ét samlet team, hvor alle kender deres opgaver og tager ansvar for, at jagten forløber så godt som muligt.

Manualen beskriver derfor de arbejdsrutiner og retningslinjer, som jeg ønsker fulgt under jagterne på dette jagtrevir.

Mange af hjælperne kender jeg fra mit tidligere team på Raadegaard Gods, mens andre gennem flere år har deltaget i jagterne her på reviret.

De fleste har mange års erfaring med jagt, enten som jægere, klappere, stopklappere eller apportører. For disse personer indeholder manualen næppe de store nyheder.
Men der vil også være hjælpere, som endnu ikke har den samme erfaring, og her er det mit håb, at manualen kan være en hjælp til at forstå og udføre de forskellige arbejdsopgaver på den måde, jeg mener fungerer bedst.

Samtidig skal manualen gøre det lettere for nye hjælpere hurtigt at finde deres plads på holdet og blive en naturlig del af et velfungerende jagtteam.

Praktiske informationer

Mødested og mødetid

Vi mødes på adressen: _____ medmindre andet er aftalt.

Alle hjælpere møder i jagtstuen kl. 08.00, hvor vi over en kop kaffe eller te og lidt morgenmad gennemgår dagens program og fordeler de forskellige arbejdsopgaver.

Morgenparolen

Parolen begynder præcis kl. 09.00, hvor hornblæseren blæser til samling.

Når parolen begynder, forventer jeg, at alle er klar til at gå på jagt. Det betyder, at man er iført passende beklædning og fodtøj efter dagens vejrforhold, og at hundene er luftet.

Parkering og transport

Bilerne parkeres ved mødestedet. Som udgangspunkt kommer vi først tilbage til bilerne ved frokosttid eller efter jagten.
Der kan dog være enkelte undtagelser, hvilket er beskrevet under afsnittet om transport på reviret.

Jagtstue og toiletforhold

Der er toiletter i jagtstuen. Fodtøj tages af i entréen, inden man går ind i jagtstuen eller benytter toiletfaciliteterne.

Forplejning

På alle jagtdage serveres morgenmad i jagtstuen og frokost i Skoven / bålhytten / jagtstuen.
Normalt holder vi desuden en drikkepause efter anden sât, men der er dagen igennem drikkevarer på vognene.
Jagtgæster og hjælpere spiser sammen, og menuen er naturligvis den samme for alle.

Alkohol

Selvom der er øl til rådighed under jagtdagen, forventer jeg naturligvis, at alle hjælpere udviser ansvarlighed.

Ingen må indtage mere alkohol, end at de til enhver tid fremstår ædru og er i stand til at udføre deres opgaver sikkert og forsvarligt.

Undgå unødig støj

Da flere af såterne ligger tæt på hinanden. er det vigtigt, at vi undgår unødig støj og råben, som kan skræmme fasanerne væk fra de såter eller områder, hvor de står.

Hunde-efterladenskaber

Alle hundeejere skal samle deres hundes efterladenskaber op omkring mødestedet.
Der hænger hundeposer under halvtaget ved værkstedet, hvor der også står en affaldsspand til formålet.

Afvikling af jagterne

Jagtansvarlig

Som skytte jeg det overordnede ansvar for jagtens praktiske gennemførelse.
Det betyder også, at det er mig, der træffer de nødvendige beslutninger om, hvordan de enkelte såter skal drives, og hvordan vi bedst får jagtdagen til at fungere.

Man er naturligvis altid velkommen til at komme med gode forslag eller idéer til forbedringer.
Men når en såt er sat i gang, skal de aftalte dispositioner følges.
Er man uenig i mine beslutninger, tager vi gerne en snak om det efter jagten. Under selve jagten er der ikke plads til længere diskussioner, som kan forstyrre afviklingen.

Transport på reviret

Vi kan både blive kørt rundt på reviret mellem såterne, men det kan også ske at det er mere praktisk at gå mellem nogle af såterne.
Hvis vi skal køre rundt på reviret, er der vogne til:

Vogn 1. Jagtgæsterne - Vogn 2. Apportørerne - Vogn 3. Klapperne
Sørg for at alle er ved og med på vognene, når de kører til den næste såt.

Planlægningen begynder længe før jagtdagen

Bag hver fasanjagt ligger flere måneders planlægning og forberedelse.
Fasanerne er gennem længere tid fodret og plejet i de forskellige såter, og rækkefølgen samt tidspunktet for, hvornår de enkelte såter skal drives, er nøje overvejet.

Før parolen gennemgår vi derfor dagens program, herunder:

- Hvilke såter vi forventer at drive, og i hvilken rækkefølge.
- Det forventede antal nedlagte fugle.
- Fordeling og placering af stopklappere.
- Hvem der fungerer som skudtællere.
- Transport af klappere, jagtgæster og apportører.
- Hvem der har ansvaret for vildtvognen og de øvrige praktiske opgaver.

Jo bedre alle er orienteret, desto lettere bliver det at gennemføre jagten effektivt og uden unødige forsinkelser.

Parole og jagthorn

Kl. 09.00 blæser hornblæseren til samling, hvorefter jagtlederen byder velkommen og gennemgår dagens program og sikkerhedsregler for jagtgæsterne.
Jagtgæsterne står på en linje og samtlige hjælpere står også på en linje, så alle kan høre parolen.

Samtlige mænd tager deres hovedbeklædning af under parolen, mens dette er frit for kvinderne (hvis man vil følge gammel engelsk skik).

Jagthornet anvendes gennem hele dagen til at blæse såterne på og af.
Ved den afsluttende vildtparade blæses der desuden for det nedlagte vildt.
Hornblæseren fungerer i løbet af dagen også som stopklapper og skudtæller.

Vær klar straks efter parolen

Når morgenparolen er afsluttet, skal klapperne straks være klar til at køre mod første sât - helst inden for ét minut.

I nogle tilfælde vil enkelte klappere eller stopklappere allerede være kørt ud på reviret, inden jagtgæsterne holder parole. Det kan eksempelvis være nødvendigt, hvis der skal etableres inddrev til første sât.
Målet er, at drevet kan begynde, så snart jagtgæsterne er sat på plads.
Apportørerne følger som udgangspunkt jagtgæsterne frem til de enkelte sâter, hvor de fordeler sig på en måde, så de kan dække alle jagtgæsterne og registrer hvad der blive ramt.

Kørsel på reviret

Jagtgæsterne går, eller kører fra sât til sât gennem dagen.
Enkelte apportører kan have behov for at medbringe bil, eksempelvis hvis der skal skiftes hund undervejs.
Jeg ser dog gerne, at apportørerne så vidt muligt samkører, så vi undgår unødig trafik på skovvejene.

Husk altid at parkere, så andre køretøjer kan passere.

Kommunikation med walkie-talkies

Vi anvender walkie-talkies til kommunikationen under jagten.
Disse udleveres blandt andet til skytten / jagtlederen, driverchefen, apportørchefen, stopklappere, hornblæseren og eventuelle efterapporteringshold.

Formålet er, at vi hurtigt kan komme i kontakt med hinanden og koordinere arbejdet.
Walkie-talkierne er ikke beregnet til hyggesnak. Kommunikationen skal være kort, præcis og relevant for jagtens afvikling.
Husk også, at andre kan høre, hvad der bliver sagt. Man ved aldrig, hvem der står ved siden af den person, man taler med.
Inden jagten gives den nødvendige instruktion i brugen af radioerne.

Husk at trykke sendeknappen ned, inden du begynder at tale, og først slippe den 1-2 sekunder efter du har sagt det sidste ord.

Klappernes arbejdsopgaver

Klappernes indsats har afgørende betydning for, hvordan fasanerne kommer på vingerne, og hvordan de fordeles over skyttekæden.
Det er derfor vigtigt, at alle følger de instruktioner, som gives af mig eller driverchefen.

Undgå unødig råben

Vi skal så vidt muligt undgå at råbe, mens fasanerne drives frem mod skytterne.
Der er eksempelvis ingen grund til at råbe »Tiro!«, hver gang en fugl letter.

Inden drevet begynder, kan alle klappe i hænderne, og undervejs kan jeg eller driverchefen bede klapperne om at standse og klappe samtidig.

Brug de udleverede klapperstokke flittigt til at slå på buske, risbunker og lignende steder, hvor fasanerne kan gemme sig.

Gå der, hvor fasanerne trykker sig

Stierne i såterne er først og fremmest etableret af hensyn til vildtet – ikke for at gøre det lettere for klapperne at komme frem.
Flere af såterne er meget tætte, og derfor må man være indstillet på at mase eller ligefrem kravle gennem det tætte krat.

Tænk hele tiden over, hvor fasanerne sandsynligvis vil søge skjul, når de bliver presset frem gennem såten.

Har man mange fugle foran sig, gælder det om at få dem på vingerne ad flere omgange frem for at presse alle fuglene op på én gang (buketter).
Det kræver både erfaring, omtanke og et godt samarbejde mellem klapperne.

Hjælp med at bære fugle

Klappernes arbejde slutter ikke, når den sidste fasan er kommet på vingerne.
Efter hver sât hjælper klapperne med at bære de nedlagte fugle frem til vildtvognen eller det aftalte opsamlingssted.
Jeg ønsker ikke at opleve, at nogle står og hyggesnakker eller slapper af, mens andre knokler med at bære fugle.

Selvfølgelig skal der være plads til at tale med både jagtgæster og andre hjælpere, men først skal vi have arbejdet gjort.
Når vi sidder på vognen på vej til næste såt, er der rigelig tid til hyggesnak.
Når såten er blæst af, og klapperne har hjulpet med eventuel efterapportering og opsamling, skal alle hurtigst muligt være klar til næste såt.

Apportørernes arbejdsopgaver

Apportørerne og deres hunde har en vigtig opgave under jagterne.
Det handler ikke blot om at samle nedlagte fugle op, men i mindst lige så høj grad om hurtigt at finde og få aflivet anskudte fugle, så unødige lidelser undgås.

Placering og overblik

Hvor forholdene tillader det, bør apportørerne placere sig cirka 10–20 meter bag den jagtgæst, de skal dække, og altid på en sikker placering.
Apportøren skal så vidt muligt registrere, hvor mange fugle jagtgæsten rammer, og hvor de falder.
Det er vigtigt at bevare overblikket, især når der er mange fugle på vingerne og bliver afgivet mange skud.

Prioritér anskudte fugle

Under selve drevet skal apportørerne prioritere anskudte fugle frem for fugle, der tydeligt er dødskudte.
Forestil dig, at du sender din hund langt ud til venstre efter en dødskudt fasan, netop som en vingebrækker falder til højre og hurtigt forsvinder ind i skoven.
Det er netop den situation, vi skal forsøge at undgå.
Dødskudte fugle kan som regel samles op senere, mens en anskudt fasan hurtigt kan komme langt væk.
Har apportøren flere hunde til rådighed, kan situationen naturligvis være anderledes.

Hold styr på de nedlagte fugle

På en travl jagtdag kan det være vanskeligt at holde styr på antallet af fugle, der bliver skudt.
Man skal heller ikke forvente, at jagtgæsten nødvendigvis selv har overblik over, om vedkommende har nedlagt 17 eller 31 fasaner.

Derfor er det vigtigt, at apportøren diskret forsøger at registrere både antallet af ramte fugle og de steder de er faldet ned.
Når drevet er afsluttet, kan apporteringen dermed foregå så målrettet som muligt.

Alle hjælper, indtil arbejdet er færdigt

Når apportøren har samlet fuglene op hos den jagtgæst, vedkommende dækker, bæres fuglene til vildtvognen eller det på forhånd aftalte opsamlingssted.
Men man er ikke færdig, blot fordi man selv har fundet sine fugle.

Apporteringen er først afsluttet, når alle apportører er færdige.

Er du hurtigt færdig, forventer jeg derfor, at du hjælper de øvrige apportører, hvis de har behov for det.
Brug eventuelt walkie-talkien til at undersøge, om andre mangler hjælp.

Vi skal undgå situationer, hvor enkelte apportører står og hyggesnakker, mens andre fortsat arbejder hårdt med apportering eller transport af fugle.
Der bliver rigelig tid til hyggesnak på vej til næste såt.

Ingen fugle må glemmes

Hver apportør har ansvaret for, at de fugle, vedkommende har samlet op, også bliver bragt til vildtvognen.
Det skal forhindre, at bunker af nedlagte fugle bliver glemt i terrænet.

Selvom jagtgæsterne måske allerede er klar til at gå videre, skal apportørerne bevare roen og sikre, at området er gennemgået ordentligt.

Det kan i nogle tilfælde være nødvendigt, at enkelte apportører bliver tilbage og efterapporterer. Dette koordineres indbyrdes og med apportørchefen.

Vær desuden opmærksom på, at fugle, som falder i en såt, vi skal drive senere på dagen, som udgangspunkt først skal apporteres, når denne såt er afsluttet.

Hvis vi mangler klappere, kan enkelte apportører blive bedt om at hjælpe i drevet, eventuelt med hunden koblet, hvorefter de deltager i apporteringen når såten blæses af.

Vildtvognen

Inden en såt begynder, placeres vildtvognen et strategisk hensigtsmæssigt sted.
For at spare tid skal alle hjælpe med at få fuglene frem til vognen eller det aftalte opsamlingssted.
Apportørerne må derfor ikke blot efterlade bunker af fugle rundt omkring i terrænet med forventning om, at vildtvognen senere kommer og henter dem.

Fuglene lægges på jorden ved vildtvognen, hvorefter den ansvarlige for vildtvognen tæller og ophænger de opsamlede fugle.

Kun i såter, hvor der nedlægges et meget stort antal fugle, eksempelvis over 200, kan det være nødvendigt at samle fuglene i bunker til senere afhentning.
Apportører som laver bunker, har ansvaret for at disse fugle kommer frem til vildtvognen.
Klapperne hjælper naturligvis også med at bære fugle frem til vildtvognen.

Vildtparaden

En vellykket fasanjagt skal afsluttes med en flot og ordentligt anlagt vildtparade.
Fuglene lægges i snorlige rækker på deres højre side, og hver tiende fugl trækkes lidt frem, så optællingen bliver lettere.
Alle hjælper med at bære fuglene frem, mens nogle lægger paraden, og andre gør klar til bålet og de øvrige praktiske opgaver.

Ved jagter med mange nedlagte fugle kan vi allerede ved middagstid begynde at oplægge vildtparaden.
Det er dog vigtigt, at det ikke altid er de samme tre-fire personer, der udfører arbejdet og derfor kommer senere til frokost.

Først når vildtparaden er færdig, jagtlederen har gjort status, og hornblæseren har blæst de afsluttende signaler, er jagtdagens fælles arbejde afsluttet.

Gratis vildt til hjælperne

Alle hjælpere er velkomne til at tage nedlagte fugle med hjem fra vildtparaden.
Der er som udgangspunkt ingen fast begrænsning på antallet, men det er vigtigt for mig, at alle, som ønsker at få fasaner med hjem, også får mulighed for det.
Vi fordeler derfor fuglene på en måde, så ingen bliver forbigået.

Betaling og slyngeljagt

Som tak for hjælpen tilbydes alle, der deltager som hjælpere på minimum tre-fire fasanjagter, en eller flere slyngeljagter.
Jeg ser gerne, at mindst tre af hjælpedagene ligger før slyngeljagten i december.
Det er helt op til den enkelte, om man ønsker at deltage som skytte, apportør eller en kombination af begge dele på en slyngeljagt.

Fugleinfluenza – håndtering af nedlagt fuglevildt

Med jævne mellemrum konstateres der fugleinfluenza i Danmark, og sygdommen kan ramme både vilde fugle og opdrættet fjervildt.
Selvom smitte til mennesker er sjælden, bør alle, der håndterer nedlagt fuglevildt, være opmærksomme på risikoen.
Smitte kan blandt andet ske ved kontakt med inficeret materiale, herunder sekreter og ekskrementer, eller ved indånding af forurenet støv.

Derfor bør vi altid håndtere nedlagt fuglevildt med omtanke.

Tre gode råd:

1. Vask hænder grundigt med vand og sæbe efter håndtering af fugle. Håndsprit kan anvendes som supplement.
2. Vær særligt opmærksom på hygiejnen, når du brækker fuglevildt og håndterer indvolde.
3. Har du selv fjerkræ eller opdrættet fjervildt, skal du undgå at bringe mulig smitte med hjem via tøj, fodtøj og udstyr.

Fuglekød skal gennemvarmes til mindst 70 °C, så eventuel influenzavirus inaktiveres.

Hvad laver skytten før, under og efter en jagtdag?

Hvis nogen tror, at jeg som skytte blot går rundt og hygger mig på jagtdagen, mens klapperne driver fasanerne frem, og apportørerne samler de nedlagte fugle op, så tager de grueligt fejl.

Faktisk er jeg ofte temmelig presset på en jagtdag.
Det skyldes ikke, at jeg ikke holder af arbejdet, men at der ligger mange måneders forberedelse forud for hver eneste jagtdag, og at rigtig mange ting skal gå op i en højere enhed.

Hver jagtdag er en slags eksamen

Som skytte bliver man på hver eneste jagtdag stillet til en form for eksamen.
Det er nemlig ikke tilstrækkeligt blot at kunne levere det forventede antal fasaner.
Fuglene skal også være i god kondition, have gode flyveegenskaber og helst komme på vingerne på en måde, så de bliver fordelt hensigtsmæssigt over hele skyttekæden.

Det kræver både planlægning, erfaring og et tæt samarbejde med klappere og stopklappere.

Jeg skal hele tiden vurdere, om drevet skal fortsætte, om klapperne skal stoppe, om stopklapperne skal flyttes, eller om der skal lægges mere pres på fuglene i højre eller venstre side.
Samtidig har jeg det overordnede ansvar for, at alt nedlagt og anskudt vildt bliver fundet og samlet op.
Her er jeg naturligvis helt afhængig af dygtige apportører og deres hunde, som jeg har stor tillid til.

Forberedelser før jagten

I dagene op til jagten fodrer jeg fasanerne på bestemte tidspunkter og i den rækkefølge, jeg forventer, at vi skal drive såterne.
Det er ikke tilfældigt, hvornår på dagen en sât bliver drevet, eller hvordan vi vælger at drive den.

Samtidig skal alle de praktiske forberedelser være på plads.
Der skal indkøbes morgenmad, drikkevarer, service og alt det øvrige, vi får brug for.

Jagtvogne og vildtvogn skal være rengjorte og klar, og der skal være sørget for bål og de øvrige faciliteter.

På selve jagtmorgenen laver jeg kaffe og varmer brød til hjælperne.

Inden parolen kører jeg desuden ud for at kontrollere, om fasanerne står i den første sât, vi har planlagt at drive. Jeg skal også sikre mig, at der er gjort klar til bål i i skoven ved første drikkepause m.m.

Nogle gange deltager jeg derfor slet ikke i morgenparolen, fordi jeg allerede er kørt ud sammen med et par stopklappere for at gøre klar ved første sât.

Under jagten

Når jeg får besked over walkie-talkien om, at alle jagtgæster er på plads, giver jeg driverchefen besked om at sætte drevet i gang.

Jeg placerer mig som regel mellem såten og skytterne, hvorfra jeg kan følge fuglenes bevægelser og dirigere klapperne gennem driverchefen.

Det er her, mange af de afgørende beslutninger bliver truffet.
Skal klapperne standse et øjeblik? Skal stopklapperne flyttes? Skal vi presse fuglene lidt hårdere i den ene side? Eller skal vi give dem mere tid til at komme frem?
Når såten er afsluttet, forsøger jeg hurtigt at danne mig et overblik over, hvor mange fugle der er nedlagt.

Men mentalt er jeg ofte allerede videre til næste sât.

Så snart de fleste fugle er samlet op og hængt på vildtvognen, kører jeg videre sammen med et par stopklappere.
Her vurderer jeg antallet af fugle, vindretningen og den bedste måde at drive den næste sât på.

Derefter venter jeg på klapperne, så vi kan begynde, straks når jagtgæsterne er sat på af på post.
Sådan fortsætter det dagen igennem.

Når jagten er slut

Når vildtparaden er afsluttet, og jeg har sagt farvel og tak til alle hjælperne, er min arbejdsdag langt fra færdig.
Der er som regel stadig et par timers arbejde tilbage.

Affald skal samles sammen og køres væk. Gryder, fade og andet udstyr skal vaskes op, og tomme flasker skal indsamles.
Jagtvogne, trailere og andet materiel skal rengøres, så det hele er klar til næste gang.

Hvis ikke alle de nedlagte fasaner er blevet afsat til jagtgæster eller hjælpere, skal de resterende fugle gennemgås, inden de bliver afleveret til vildthandleren, eller kørt ud til naboer til reviret som også får gratis fasaner.
Først derefter er jagtdagen slut for mit vedkommende.

Men allerede næste morgen skal jeg tidligt ud på reviret igen.
Fasanerne skal fodres, og jeg skal danne mig et overblik over, hvor fuglene opholder sig, så jeg kan begynde at samle dem i de såter, vi forventer at bruge på den næste jagtdag.

Ovenstående skal bestemt ikke opfattes som en lang klagesang. Tværtimod – jeg elsker faktisk mit arbejde.

Skytte-undskyldninger

Som afslutning har jeg medtaget en oversigt over forskellige såkaldte ***skytte-undskyldninger***.

De har egentlig ingen praktisk betydning for manualen, men er blot med for at minde os alle om, at selvom vi tager vores arbejde alvorligt, skal vi ikke glemme at have det sjovt sammen.

Der skal være plads til både humor, et godt grin og en smule selvironi.

For når alt kommer til alt, er et godt kammeratskab og et velfungerende team mindst lige så vigtigt som en vellykket jagtdag.

Undskyldninger man som skytte kan bruge, når jagtdagen ikke går som planlagt

Alle skytter har på et eller andet tidspunkt været ude for, at én eller flere såter på en jagtdag, ikke kunne levere det ønskede antal fugle.
Når dette sker, søger man selvfølgelig efter årsagen, og derfor har man som skytte altid en lang undskyldnings-liste klar.
Nedenstående hemmelige og interne undskyldnings-liste er sakset fra bogen:
”En skyttes mareridt - Ynk og klynk med god samvittighed”.

- Fuglene var her i går.
- Fuglene er ude at løbe - igen.
- Jeg har ingen morgen såter.
- Jeg har ingen formiddags såter.
- Jeg har ingen middags såter.
- Jeg har ingen eftermiddags såter.
- Såterne ligger for tæt på hinanden.
- Såterne ligger for langt for hinanden - vi bruger for lang tid på transport.
- Solen skinner for meget.
- Der er ingen sol.
- Vi kunne godt have brugt lidt skyer.
- Det er simpelthen for overskyet.
- Fuglene skal flyve mod solen - det kan de sgu ikke li’.
- Fuglene har solen i ryggen - det kan de sgu ikke li’.
- Det regner.
- Vi kunne godt have brugt lidt regn.
- Der er ingen vind - det kunne vi godt have brugt.
- Det blæser simpelthen for meget.
- Det blæser fra den forkerte retning.
- Det er for varmt (udtrykket ”lummert” eller ”trykkende” kan også anvendes i starten af sæsonen).
- Det er lidt for koldt.
- Der er ingen sne til at holde fuglene hjemme.
- Der er ganske simpelt for meget sne.
- Der er et højtryk som forhindrer fuglene i at stige over 10 meter.
- Der er et lavtryk som gør at fuglene overhovedet ikke kan lette fra jorden.
- Det er også de skide polakker - det bliver anderledes næste år.
- Det er også de skide amerikanere - det bliver anderledes næste år.
- Det er noget blandingslort som ikke kan flyve ordentlig - det bliver anderledes næste år.
- Majsen er for lav eller høj (kan bruges det meste af året).
- Majsen er knækket sammen - det er noget lort.
- Hvis bare majsen ville knække lidt sammen, så fuglene kunne nå kolberne.
- Fuglene skulle være lettet i den anden ende af såten (husk at variere mellem sátens hjørner).
- Beplantningen i såten er lidt for åben til at fuglene vil være der - der er ingen dækning.
- Beplantningen i såten er alt for tæt - fuglene kan ikke komme ud af såten.
- Vi har haft XXXXXXX i såten (indsæt enten høg, ørn, falk, musvåge, ugle, grib, trane, emu, struds, mår, ræv, får, ged, æsel, turist eller andet passende element alt efter situationen).

Anbefaling:
Det anbefales at variere brugen af ovenstående undskyldninger i løbet af jagtsæsonen, således at hjælpere, jagtgæster, ejeren og andre, ikke får den samme forklaring fra skytten efter hver jagtdag som ikke sluttede tilfredsstillende.
Brug gerne 4-5 forskellige undskyldninger pr. jagtdag, alt efter situationen, men pas på ikke at overdrive, da det kan have den uheldige bivirkning - at det vækker mistanke, og afslører dine manglende faglige kvalifikationer.